

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

Sect. Vlt. Argumenta adversaria solvuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95871](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95871)

Quaest. I. demon. possibilem esse Ang. &c. 117

virtus per multa veluti dispergatur; contra vero cum tantum affligit, & mouere corpus studet, vni tantum vacet minui, totaque quanta potest vis sit intentā illi, mirum non est, si ea possit efficere in corpore, quod vexat, quae dum informat, nequit.

34 Vltima conclusio: neque demonstratione morali, quae vera, & propria demonstratio sit, Angelos esse de facto potest ostendi, non enim tamen tota morali disciplina principium aliquod evidens est; vnde colligi demonstratiue queat esse de facto Angelos, illud enim, quo aliqui hoc euincere arbitrati sunt, nimirum tortores in quavis re publica esse debere, qui nocentes puniant, esse autem rem publicam humanum genus, & nocentes in illo, quos necessum sit in alia torqueri vita; quando culpis contaminati protervi ex hac discedunt vita, non sunt vero alij, qui carnicum exercere officium possint, nisi Dæmones, qui Angeli sunt: ergo sunt Angeli.

35 Hoc inquam argumentum nec demonstratio est, nec esse potest; nam quemadmodum in praesenti vita hominis, homo tortor est; ita & in alia animae anima potest esse diuinæ iustitiæ vindex; dixi vera, & propria demonstratione morali, Angelos esse ostendi non posse; nam in propria, & abusiua potest; est autem hæc quæcunque admodum probabilis ratio, vt est illa desumpta ex perfectione vniuersi à D. Thoma fabricata, propter quod illa vti sumus nos libris de anima, ad probandum animam esse spirituales, illa præterea, quæ deprompta est ex Magia, aliisque experimentis, quibus omnibus prudenter humanus intellectus permoueri potest ad assentiendum, Angelos esse.

S.

Quid fide tenendum sit.

36 Dicendum est sine dubitatione, Angelos de facto esse; quod orthodoxa fides aperte docet, innumera enim sunt diuinarum literarum testimonia, quibus Angelos existere traditur discretissime; nam præter verba Psalmi 103. ibi [qui facis Angelos tuos spiritus, & ministros tuos ignem vrentem] quem locum explicat D. Paulus ad Hebraeos 1. de Angelis, dum probat, illos esse inferiores filio Dei, quippe qui non vocantur à Deo filij, intellige per naturalem generationem, sed ministri; vnde paulo post reuocantur spiritus administratorij; quia propter sensus verborum est, qui spiritus, quos condidisti Angelos & nuncios tuos facis ministrosque agiles, & efficaces in exequendis mandatis tuis instar flammæ vrentis, & volantis; sunt etiam alia id ipsum significantia, v.g. verba Psalmi octauī, [minuisti eum paulominus ab Angelis:] quæ interpretatur idem Paulus ad Hebraeos, cap. 2. de iisdem spiritibus, in illis autem aperte asseritur, esse aliquas substantias hominis superiores, quales esse non possent nisi essent intellectuales. Præterea Tobia, cap. 12. eum Raphaël dixisset, se esse vnum de septem Angelis, qui stant ante Deum, dixit, se cibo inuisibili vti, quo dicto ablatus est à conspectu Tobiae; quibus verbis, & facto indicauit subtilitatem naturalem, propter quam eiusmodi substantiæ dicuntur spiritus; idem aperte docuit Christus Dominus Math. 22. respondens Saducæis illis verbis [in resurrectione, neque nubent, neque nubentur, sed erunt sicut Angeli Dei,] &

alibi, dum dixit, [Angeli eorum semper vident faciem Patris mei, qui est in cælis;] decernitur hæc veritas in septima Synodo actione 5. & in Concilio Lateranensi capite Firmius, & reliqua tam vnanimi consensu, vt superfluum sit illa referre.

SECTIO VLTIMA.

Argumenta aduersaria soluantur.

37 Ad primum argumentum responderetur, satis consequi omnia illa per vnam hominis naturam; hæc enim & ad suum principium, Deum nimirum, à quo prodit intellectus, & voluntatis actibus redit, & similitudinem exprimit in se, quia illius imago est secundum illud, faciamus hominem ad imaginem & similitudinem nostram; de quo supra latissimè; atque vti Deus per intellectum, & voluntatem operatur; quo pacto veluti scopum, & vltimum finem recta collimat per suos actus, vt dixi; sunt autem formæ intra hominem, id est ideæ, per quas operatur homo; quemadmodum etiam in Deo sunt; item media intellectione res sunt in homine, vti & sunt in Deo proportionaliter, & quemadmodum Deus à sua bonitate motus est ad creandum vniuersum, quam bonitatem ipse Deus cognoscit, ita & homo diuinam bonitatem percipit, & ab ea motus operatur; quæ omnia satis sunt, vt vniuersum assimiletur Authori suo Deo; & perfectum sit ea perfectione, quæ respondere possit finī, quem Deus pollet intendere; quamquam Angelos non creasset.

38 Ad confirmationem respondeo effectum à libera causa procedentem similem esse debere suæ causæ, iuxta finem honestum à causa intentum, nec posse maiorem similitudinem stante causâ, & effectus conditione deduci; quamvis illa sit possibilis, constat autem Deum esse causam liberam vniuersi, & potuisse finem aliquem intendere in vniuersi effectione, qui optime compararetur, ea tantum similitudine ipsius vniuersi ad Deum, quæ inueniri potest absque Angelorum creatione; quod vt clarius pateat, aduertendum est, vniuersum vt ex metaphysica constat, & Philosophia ens per accidens esse à decreto diuino in sui existentia pendens, nihil Deo boni, aut utilitatis intrinsece afferens, nullamque illi necessitatem imponens, qua teneatur seu constringatur, vt illud tot rebus constans pluribus, vel paucioribus constituat, aut conseruet; vnde quemadmodum omnino liberum fuit Deo statuere apud se vniuersi huius conditionem, & ipsam temporum initio eam exequi; ita omnino liberum fuit his, & non aliis rebus compositum efficere; atque ita faciendum fore à se decernere: quæ omnia cogunt ad asserendum, nullo modo posse rigorosissimam demonstrationem probari actu existere vniuersum; constat enim ex Dialectica Post. 1. demonstrationis vere, ac proprie principia necessaria protius esse debere aut simpliciter, aut ex suppositione; vnde communis demonstratorij syllogismi definitio constat illis particulis, necessariis, immediatis, &c. quod Aristoteles explicuit dicens [scire autem simpliciter, & non sophistico modo arbitramur vnumquodque, quando cognoscimus cognoscere per causam, & quoniam illius est causa, & quoniam non est contingens aliter euenire] quibus postremis verbis necessaria esse debere principia demonstrationis docuit, & quamquam verum sit non æqualem in omnibus necessitatem ad demonstrationem conficiendam postulari,

lari, ut neque eandem certitudinem, & claritatem ut vera & propria demonstratio sit quemadmodum ipsemet admonet Aristoteles; nihilominus vera, & non adumbrata necessitas, certitudo, & euidencia in principiis demonstrationis exigitur, ut huius illa vera principia sint, alias vera, & propria demonstratio non erit ratiocinatio, ut ex illis constat, sed ad summum probabilis, & sane in presenti de vera & propria demonstratione, qua esse Angelos convinci possit mens, nobis est sermo non de apparenti aliqua ratione, aut probabili.

39 Neque satis erit respondere pro materiae capacitate, omnia hæc accipienda esse; nam si sensus sit quoad gradus maioris, vel minoris necessitatis, claritatis, & certitudinis, facile id dabimus, verum ad rem non erit, si de ipsa demonstrationis natura, & conditione agamus, quasi materiae aliqua sint in quibus satis ad veram demonstrationem censeretur necessitas quædam veluti apparens; neque postulari propria, & vera possit, alias multorum fidei catholice mysteriorum congruentias, & rationes probabiles veras esse dicemus demonstrationes; cum ad illa confirmanda, & illustranda convenientissima rationes excogitatae sint iuxta capacitatem materiae, præcipue cum urgentiores reddere impossibile omnino videatur in hac vita mortalibus.

Ad secundum argumentum, & ad reliqua patet ex dictis.

40 Ad primum primæ sententiæ argumentum respondent gravissimi Doctores demonstrationem non esse, quoniam in primis non est evidens, celos inanimatos esse. Denique ut manifestum hoc sit evidens, non est ab innata sibi non movere eos virtute, quæ illos suapte natura ferat in circulares motum, non propter se, sed propter universum, ut dicunt communiter Philosophi de lapide ascendente sursum, ne detur vacuum, hic enim ipsa impellente lapidea natura sursum attollitur, non propter se, sed propter totius universi bonum; quod vacuum non patitur; ne veto aliquis ad hanc impingat lapidem, & ex eo velit colligere cæli motum violentum fore, ut lapidis ille violentus est; ad hoc enim possemus respondere, illum motum non fore violentum, quia non est contra impetum naturæ ut est lapidis, qui est contra gravitatem; cæli enim nullam qualitatem haberent oppositam tali motui, sed potius qualitatem ingentiam omnino proportionatam illi; eo quod cælum causa universalis sit omnium influxuum sublunaribus convenientium; aliud notius exemplum subiiciamus; fertur suapte natura in scrobem, aqua si terra declivis, non ut scrobis impleat vacuum, quando permeante aëre nihil in scrobe vacui est, sed quod naturæ institutio sic postulat ut quoties elementa coeant in unius universi constructionem aqua inferiorem aëri locum sibi postulet; eadem affirmari posset ratione, celos in universi structuram concurrentes, ut suapte natura postulant supremum omnibus occupare locum, ita & vendicare sibi ingentium perpetuum motum, non in sui commodum, sed in totius universi utilitatem, cuius motus principium sit innata ipsi qualitas, ut motus aquæ ad locum inferiorem aëre, innata ipsi aquæ gravitas; cumque Aristoteles non demonstraret cælorum motum proxime à sola prima causa non procedere, nihil est quod nos cogat, & convincat evidenter asserere, Angelos dari, qui celos moveant quamvis longe probabilius sit hoc munus demandatum fuisse intelligentiis, quod Patres Ecclesiæ docent,

& scriptura insinuat; illud enim quod innuere videtur, & aliqui certum putant omnino futile est, videlicet indignum esse celos immediate à Deo moveri; nam qui hoc asserunt, videntur incidere in opinionem Philosophorum, docentium Deum non concurrere immediate cum causis secundis ad omnes illarum operationes, quod ut falsissimum, & periculosum in fide reiecit in *Physicis*, & *tract. de Deo*, dum de concursu ipsius cum creaturis egimus. Cum autem verum sit, Deum immediate concurrere, nulla erit indecentia respectu ipsius in tali concursu. Neque in hoc quod Deus solus concurrat, potest aliquid inconueniens reperiri; cum Deus solus producat mures, angues, & alia id genus, quorum causam secundam non possumus assignare; certe enim cælestes illos orbes immediate, & solum à Deo ceteri, nullum arguit absurdum, & incommodum, ut ex ipsis terminis patet.

QVÆSTIO II.

Primum Angeli solo numero differant, aut necessario sola specie.

SECTIO I.

Sententia adversaria ponitur.

Prima sententia docet omnino implicare posse creati duos Angelos eiusdem speciei, ita aliqui ex Thomistis, ut Herbeus in 2. *dist.* 3. q. 2. art. 2. & alij; sed præcipue Caietanus in 1. p. D. Thom. q. 50. art. 4. & lapæ alij; latius *tract.* 3. opusculor. & *tract.* 7. de ente, & essentia, cap. 4. q. 9. attribunt hi Authores D. Thomæ hanc sententiam, quia videtur illis verbis, *Impossibile est*. Probatur 1. hæc sententia; quia sola materia est principium intrinsecum distinctionis numericæ; sed omnis Angelus possibilis caret materia: ergo nullus Angelus possibilis distinguitur solo numero ab alio.

Secundo sic probatur, quia essentia abstracta, & per se, ac absolute subsistens, non potest multiplicari numero, quia habet totam perfectionem suæ speciei: sed Angelus est forma abstracta, & per se subsistens: ergo.

SECTIO II.

Sententia ponitur.

Prima conclusio: bene potest Deus producere plures Angelos numero solo duos eiusdem speciei, sine ulla implicatione contradictionis.

Probatur primo, quia Deus in vnaquaque perfectione, in qua est participabilis à creatura est infinitus, & quæcunque creatura in quacunque perfectione participata est finita, & limitata, sed ratio individui in vna specie Angelorum, & ipsa species est perfectio contenta in Deo, & est participabilis à creatura: ergo est infinita, & infinite participabilis: ergo unusquisque Angelus limitate, & finite, & non adæquate participat illam perfectionem contentam in Deo, unde Deus excedit in infinitum participabilitate vnamquamque creaturam participantem: ergo supposita participatione

Gabriels